

volna: a Napoleonénak és megbuktatására nem lett volna szükség a koalícióban levő emberfeletti erőre.

Metternich nem vette észre, hogy a szövetségesek már régen kihúzták alóla a talajt. Gentz tudja, hogy kenyéradóját cserbenhagyták. Azonban helyesebbnek tartja, hogy továbbra is elismeréssel adózzék a becsvágyó miniszter tehetetlen politikájának. Mentegeti az önbizalom-túltengésben szenvedő férfit azzal, hogy a kényszer hatása alatt más államférfiú sem juttathatta volna Ausztriát vígasztalóbb helyzetbe. Azzal vígasztalja magát, hogy ennek így kellett történnie, mert nem akadt olyan bátor, önálló felfogású politikus, aki a köztudatba dobta volna ama felfogást, hogy Napoleonon kívül vannak még a társadalmi rendnek más fenyegető veszedelmei is.

1814. után elveszi a kedvét a régi rend védelmezésére az uralkodók megbocsáthatatlan tette, hogy lázadókat és királygyilkosokat fogadtak testvéreiké. Most már elkerülhetetlennek tartja, hogy a császár a monarchia politikai alkotmányában valamely lényeges változást ne hozzon létre, mert egy bizonyos idő múlva úgyis engedniök kell a kor áramlatának. Öntudatosabbnak tartja, ha szabadon történik ez meg.

A bécsi kongresszuson Gentz ugyan sokat dolgozott, egész Európa titkára lett, de befolyása már régen nem volt. Metternich Hudelistre bízta házi szelleme vezetését. De most már európaivá bővült politikájának irányításánál még jobban felhasználta az ércollú úttörő megfizetett szolgálatait.

1923—24. tanévi doktori értekezések:

1. Balla Mária: Gr. Bethlen Kata élete.

---

2. Baló Irma: Thuanus Jakab Ágoston „*Historia sui temporis*“ c. művének a magyarokra vonatkozó részletei.

Thuanus Jakab Ágoston (*de Thou* francia családból) született Párisban 1553 okt. 8., meghalt 1617 május 7. Jogvégzettség után III. és IV. Henrik király bizalmasa, politikusa és diplomatája, követé Német- és Olaszországban. 1594. a francia par-